

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egész szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok után. Előfizetők és hirdetőik
 azonnaldíjra nem adalkozik. Kiadóhivatalban utasandók.

Károlyi miniszterelnök és kísérete Belgrádba utazott. A miniszterelnök Ujvidéken.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Ujvidékről jelentik: Károlyi Mihály miniszterelnök és Lovászy Márton kultuszminiszter ma délelőtt 8 órakor külön vonaton ideérkezett. Az állomáson Payerle főkapitány és Török Károly határrendőrségi kapitány jelentést tettek a miniszterelnöknek az ujvidéki helyzetről, aki meglegedését fejezte ki a városban tapasztalható rend és nyugalom felett. A miniszterelnöknek lelkes ünneplésben volt része, egy leány virágcsokrot nyújtott át neki.

Délelőtt 9 órakor Károlyi miniszterelnök és kísérete tovább utazott Belgrádba.

A papság jogos igényei.

A kormánybiztos felhívása a papsághoz.

A katolikus papság jogos igényeinek biztosítására kiküldött *Persian* Ádám kormánybiztos, aki szombaton a biboros-hercegprimást felkereste Esztergomban s azóta már érintkezésbe lépett az egyes egyházmegyék főpásztoraival is, a következő felhívásban fejt ki programját:

A főtisztelendő lelkészkedő papsághoz! A minisztertanács felhatalmazása alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur kormánybiztossá nevezett ki a kath. papság jogos érdekeinek megvédésére irányuló intézkedések előkészítésére és foganatosítására. Népkormány megbízásából vállaltam ezt a feladatot és így természetes, hogy működésem irányvonalát a jogtisztelettel párosult legteljesebb demokrácia szabja meg. Ennek a jegyében fogom teljesíteni kötelességemet mindama aktuális kérdések elintézésénél, amelyeknél szolgálataimat a kormány igénybeveszi.

A megoldandó kérdések nagy tömegével állunk szemben, amelyeknek legnagyobb része a gyors megoldást sürgeti. E feladatok teljesítésének időbeli sorrendjét a ma gyorsan váltakozó események fogják ugyan megadni, de már most megállapíthatom, hogy e feladatok között első helyre kell tennem az alsópapság anyagi helyzetének rendezését.

Teljesen tudatában vagyok annak, hogy ezzel elsősorban nem is az alsópapság jogos igényei eléggittek ki, hanem a szükséges előfeltételt teremti meg a kormány ahhoz, hogy a lelkészkedő papság e súlyos időkben teljesít-

hesse azt a feladatot, amelyet a belső konszolidálódás munkájában reá hivatása és az ország várakozása rónak.

E téren a legmesszebbmenő lépés megtételére kívánok mielőbb előterjesztést tenni a kormánynak és remélem, hogy a püspöki karnak már korábbi spontán elhatározása, az azóta változott viszonyokhoz módosítva és szélesen kiterjesztve, mielőbb valóra váltja a magyarországi katolikus alsópapság régi óhajait. Haladéktalanul el kívánok háritani minden akadályt, amely az alsópapságot a szociális érdekei intézményes biztosítását célzó egyesülésben eddig gátolt.

Mindezeket sok más októl függetlenül azért is sürgős feladatnak tartom, mert a mai események viharában csak meglegedett és a kitartó munka szükségességét előfeltételül bíró lelkészek tudják az elégedetleneket és a szélsőségekbe vágatni akarókat azon az uton megtartani, amely a rend, a béke és nyugalom fentartásával juttat el mindnyájunk ideáljához: a szabad, független és demokratikus Magyarországhoz. De amilyen sürgősnek tartom ez irányú feladatom teljesítését, amelynek a mai rendkívüli helyzet nem lehet akadálya, ugyanugy haladéktalanul lépjen munkába a lelkészkedő papság, hogy nemcsak a maga jogos érdekeinek megvédéséhez, hanem a hivatásánál reá rótt apostoli missziójának teljesítéséhez szükséges előfeltételt: az ország belső rendjét biztosítsa. Enélkül minden összeomlik és maga alá temet ebben az országban minden megvédendő és megtartani érdemes értéket.

A rendbontás — bármilyen formában és bármilyen jelszó alatt történjék is — a mai viszonyok között mindnyájunk közös érdekeinek feláldozását és elárulását jelenti. A legelső hazafias kötelesség tehát, hogy a rendet min-

den eszközzel biztosítsuk és etekintben munkásságunkat a forradalmi nagy átalakulásból kikristályosodó új rend megerősítésére használjuk fel. Ehhez egységesnek kell lenni az egész országnak. Ma nem lehet hangja a különvéleménynek! Ma nem a kritikának, a számonkérésnek ideje van, hanem az egységes cselekvésé.

Mindebből kifolyóan nyomatékosan kérem a ft. lelkészkedő papságot, hogy a biboros-hercegprimás őminenciájának felhívása értelmében minden erejével törekedjék arra, hogy a magyar nép, az ország lakosságának összességében ezekben a nagy időkben felejtse el minden széthuzást, faji és felekezeti viszályt és belső egyenetlenséget s törekedjék minden ellenakció, vagy különakció mellőzésével a legőszintebben és legbensőbbben támogatni a megalakult népkormányt. Ennek az akciónak egységes voltát minden kontroverz kérdés félretételével és kikapcsolásával biztosítsuk. E pillanatban nemcsak a társadalmi, felekezeti és gazdasági elmentétek, hanem még az államforma kérdésében felmerülő nézeteltérés sem menthet fel ama kötelesség alól, hogy addig, amíg az anarchiával szemben kell védekezni, elhallgattassunk minden különvéleményt.

El fog jönni még pedig a legközelebbi jövőben, az alkotmányos küzdelem alkalmá és lehetősége. Ennek keretében megütközhetnek majd az ellentétes álláspontok, de amíg a rendcsinálás az első kötelesség, opposzió nélkül együtt kell dolgozni a lelkészkedő papságnak is a kormánnyal abban a konzerváló munkában, amely a forradalom vívmányait akarja biztosítani mindnyájunk részére és amely akkor, amikor a mai törvényes rendet nézi, egyben a pusztulástól védi meg azokat a,

értékeket, amelyeket a háboru még ép-ségben hagyott.

Ez irányban a szükséges utbaigazítással a Magyar Nemzeti Tanács hivatalos kiadványai fognak szolgálni és a ft. lelkeskedő papság részére mindenkor rendelkezésre álló kormánybiztosi hivatalom is. (Budapest, Vallás- és közoktatásügyi miniszterium.)

Ujból és nyomatékosan kérem a ft. lelkeskedő papságot, hogy a Magyar Nemzeti Tanács akciójába való teljes bekapcsolódással könnyítse meg a megbízatással járó feladatok teljesítését és nyissa meg a reformoknak útját, amelyre csak a teljes rendcsinálással lehet lépni.

Budapest, 1918. nov. 4.

Persian Adám,
kormánybiztos.

Hazatérő katonáink fogadása.

A tanács a lázadók ellen.

Nagyvárad tanácsa s a Nemzeti Tanács együttes ülésén Rimler Károly polgármester elnökölt.

Grósz Menyhért dr a mai rendet meg akarja szilárdítani s felajánja szolgálatait. A viszonyok komplikáltak, a polgárság minden rétege csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz felesküdt. A Nemzeti Tanács tehát az önként arrogált jogról lemond a közigazgatási szervek javára, a tanács rendelkezésére bocsátják magukat, de bizonyos betekintést fenntartanak maguknak s nem gördítenek akadályt a törvényhatósági bizottság működése elé, mert hiszik, hogy az ő eszmék kerülnek megvalósításra.

Rimler Károly polgármester: Az e lő teendő most a rend, a biztonság, a polgárbecsület fentartása. Sulyt fektetünk arra, hogy véleményüket meghallgassuk.

Katz Béla dr: Mi a közvetítést véghezvük a tanács és a néptömegek között, az iniciatívát megtartjuk egy békéesebb jogrendszerbe való átmenetbe. A panasziroda fennmarad.

Rimler Károly polgármester: A közigazgatási bizottság és a közgyűlés kezdje meg működését. A belügyminiszter Nagyvárad törvényhatóságához intézett leiratot, tehát elismerte ezt. Nagy szociális alkotásokat nem kezdeményezhetünk, csak a mindennapi lüktető életet ne állítsuk meg.

Berkovits René dr: Ki fizeti a nemzetőrséget?

Grósz Menyhért dr: Az állam.

Berkovits René dr: A nemzetörnek biztosnak kell lenni abban, hogy megkapja a fizetését. A polgárőrség önkéntes vállalkozás, visszavonul, míhlyt a nemzetőrség ezer főre szaporodott s akkor át veszi a közbiztonságot. Eddig 500 esküdt fel, fel van mind szerelve, mellette a polgárőrség a készenlélet képviseli. A nemzetőrség a honvédszárnylaktanyába költözik be, gazdasági ügyeit a katonai ügyosztály végzi. Naponta belekerül a nemzet őrség 30000 koronába. Élelmezése otthon történik. A hazaözönlő

katonaság élelmezéséről senki se gondoskodott, körülbelül 4000 ember jön haza. A pótkeretekhez nem vonulnak be, hanem hazamennek. Az élelmiszert a katonai raktárakból kell szerezni a nemzetőrség részére.

Lukács Ödön főjegyző: Az ellátás kérdése pénzbeli vagy természetbeni. A pénzt a városi pénztár fizesse ki s követelje a hadügyminisztertől. Az élelmezésnél az a szempont, hogy a hazaérkező katona, aki az el-látatlanok közé nincs felvéve, oda felvétel-sék, ha családost, ellenkező esetben a tömeg-élelmezés segít. Élelmiszereket kap a nemzetőrség tőle s ők házilag élelmezzék magukat. Azonkívül ott van a főzőkonyha is. Pót-adag is kell nekik, mert ha jól tartom őket, akkor békén dolgoznak.

Katz Béla dr: Özönlenek a hazatérő katonák, menekülők Barátkáról s kérnek élelmiszeregyedeket. Ezeken segíteni kell.

Rimler Károly: A Nemzeti Tanács átadta pénztárát Jelinek Géza főszámvevőnek. Mi ez?

Katz Béla dr: A Nemzetőrség költségeire kértük a vagyonos osztályt, adjon kölcsönt. Eddig 920.000 koronát ajánlottak fel, holnap még kapunk 600.000 koronát, tehát egymillió ötszáz ezer korona lesz. Ezt kezeli Jelinek Géza és Barna Arthur. — Ezt majd visszatéríti a kormány, egy kis részt kihasitunk gyorssegélyalapnak.

Katz Lipót dr: Az átvonuló csapatoktól elszedtek kétszáznyolcvanezer koronát, ezt is odaadják.

Juricskay Barnabás kéri az olasz front-ról jövő katonáink szükséges líráinak beváltására az intézkedéseket, amelyekre nézve már több bankkal tanácskozott.

Katz Lipót dr: A nyugalmat a vidéken is meg kell óvnunk. Igaz, a pályaudvaron van egy gépfegyveres osztag, de ez így nem jól van. Át kell venni az egészet nekünk.

Huszonnégy óra alatt:

A lírákat be kell váltani;

A munkaközvetítőt a vasuti pályaudvaron fel kell állítani;

A rosszhiszemű és rosszindulatu katonai személyeket onnan el kell távolítani;

Élelmezni kell a katonákat;

Alakuljon hölgybizottság a fogadásra s meleg étellel való ellátásra, ha kikisértük a katonákat, mikor a háboruba mentek s adtunk nekik cigarettát és virágot, most adjunk nekik meleg ételt, teát és gulyást;

hogy a katona felduzzadt gyűlölete és elkeseredése lecsillapuljon. Mert nem kap ételt, egy pár csizmáért 800 koronát zsarolnak tőle, hát elveszti a türelmét. Ne géppuskával fogadjuk őket, hanem szeretettel.

Ágoston Péter dr: A fegyverek elvétele jó, tapintatos kézben van. De egyet felemlit. A törvény mondja, hogy toborozni nem szabad katonaságot, csak a városoknak. Egyesek, ha teszik, az demoralizáció, lázadás, ezt be kell szüntetni. Egyes megyei urak megijednek s katonákat szerződtenek napi 80—100 korona fizetés mellett, elszegődte ik a felesküdt nemzetöröket is. — (Felkiáltások: Hallatlan!)

Katz Lipót dr Balázs Ödön főhadnagyot és birtokos társait tegnap utasította ki ezért Berkovits René dr a rendőrség udvaráról.

A tanács Perczel Adolf drt megbizta,

hogy a hazaérkező katonaság fogadására vonatkozó akciót vezesse s a felhívást tegye közé.

Eleméry Ferenc tanácsos kérdést intéz arra nézve, hogy a volt közös hadsereg tulajdonát átvegye-e a katonaugyosztály? Rábizták.

Mayer László dr főorvos szóvá teszi, hogy nincs gyógyszer a gyógytárakban. A katonaság lopja a gyógyszereket, kéri azok lefoglalását.

A tanács a gyógyszerek lefoglalásával Jánossy Gyula főkapitányt megbizta, ki azt Darabanth Ferenc rendőrfelügyelővel fogantositotta.

*

Az átvonuló katonaság fogadására dr Perczel Adolf irányítása mellett tegnap meg is alakult a permanens hölgybizottság, amelynek dr Ágoston Péterné elnöklete alatt tagjai lettek a következők: Pally Lajosné, Tordai Molnár Gézané, Reismann Mórné, Butyka Lajosné, Schütz Albertné, Kuun Gyuláné, özv. Szentlélek Kálmánné, özv. Szmélyi Kálmánné, Bognár Sándorné, Nagy Ödönné, dr Moskovits Józsefné, Kiss Valuci, Klein Margit, Wiener Jánosné és Horváth Árpádné.

A Nagyváradai színészek forradalma.

A nagyváradai színtársulat nagy akcióra készül, amely anyagi és erkölcsi tekintetben az egész színészet nyeresége lenne megvalósítás esetén.

Tóth Elek, Bihari Ákos Szigeti Jenő, Harsányi Miklós és Várad Lajos a társulat gyűlését mára hívták össze. Ezen a gyűlésen indítványt terjesztenek elő, hogy a társulat hívja fel az Országos Színészegyesületet, tartson december közepén rendkívüli közgyűlést. Ezt a felhívást pártolás céljából az összes színtársulatoknak megküldik.

A színészegyesületi közgyűlésen, amelyre minden társulat 2—3 képviselőt küldene, a következő javaslatokat terjesztik elő: Alakuljon meg a Vidéki Színészek Országos Szövetsége, amelynek célja lesz, hogy az igazgatók kizárásával a színészek anyagi és erkölcsi védelmét biztosítsa. A szövetség állapítsa meg a színészek létminimumát, küszöbölje ki ezzel a prostitúciót. A színész nyugdíjegyesületét fenntartanak, s művészi kérdésekben állandó összeköttetésben állanak a megalakítandó „igazgatók egyesületével”. A kettéosztott színészegyesület tehát barátságos viszonyban élne egymással. A szerződési osztályt kizárólag házi kezelésbe vennék s az ügynökök garázdálkodását megszüntetnék.

E nagyszabású program megvalósítását a magyar színészet minden barátja szívesen látja. Anyagi védelem és megfelelő létminimum biztosítása szükséges ahhoz, hogy a színészet felszabaduljon a mai helyzetből, s az akció vezetőit a már nagyon is elharapózott prostitúció megszüntetésére irányuló működésükben a társadalom teljes rokonszenye kíséri.

A német delegáció elindult Berlinből, hogy fegyverszünetet kössön.

A béketárgyalások megkezdése előtt.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből:

A német delegáció ma délután utazott el Berlinből nyugatra, hogy fegyverszünetet kössön és megkezdje a béketárgyalásokat.

Kövess tábornok Budapesten.

Tanácskozott Linder hadügyminiszterrel és tovább utazott Bécsbe.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Kövess Hermann tábornok ma délután hajón Ujvidékről Budapestre érkezett. Nyomban megérkezése után felkereste Linder hadügyminisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Kövess tábornok ma este tovább utazott Bécsbe.

Herceg Windischgrätz Svájcban.

Bécsi reménységek.

Budapest, nov. 6. (Saját tudósítónktól.) Vasárnap ide érkezett gróf Andrássy külügyminiszter megbízásából herceg Windischgrätz, aki úgy nyilatkozott, hogy a külügyminiszterium a békekötésig közös marad.

Itteni körök véleménye szerint az osztrák magyar monarchia felbomlása nem tekint-

hető véglegesnek s azt hiszik, hogy Magyarország rövid idő alatt csatlakozást fog keresni Német-Ausztriával. Az önálló magyar külpolitikai képviselőt notifikálását a barátságos semleges országokban már azért is sürgősnek tartják, mert Lamasch személyes megbízottai már megérkeztek ide.

Szerb és francia csapatok Rumában.

A szerb király bevonult Belgrádba.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Laibachból jelentik: A szerb és francia csapatok ma bevonultak a szlavoniai Rumába, két-három nap múlva Zágrábban lesznek. Ideérkező jelentések szerint Péter király ma bevonult Belgrádba.

Foch tábornok várja a német kormány megbízottait.

Wilson szikratávirata.

Az antant hajlandó a fegyverszünetre és a béketárgyalásokra.

Budapest, nov. 6. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből: Az Egyesült Államokból ma szikratáviró érkezett, melynek szövege a következő:

— Október 23-iki jegyzékére közlöm Önnek, hogy az elnök a jegyzék-váltást áttette az Egyesült Államokkal szövetséges kormányokhoz rájuk bízva azt, hogy amennyiben ezek a kormányok hajlandók a békét a közzölt feltételek mellett megkötni, a saját és Egyesült-Államok katonai tanácsadóit hívják fel, hogy oly fegyverszüneti feltételeket terjesszenek a Németország ellen szövetkezett kormányok elé, amelyek a résztvevő népek érdekeit minden tekintetben megóvják és az elfogadott alapelveken nyugvó békét Németországtól kikényszeríthetik.

Az elnök a szövetséges kormányoktól most erre a jegyzék-váltására vonatkozó megjegyzések kapcsán értesítést kapott, amely szerint a szövetséges kormányok, az Egyesült Államok elnöke és a német kormány közötti jegyzék-váltást gondosan mérlegelték és a következő korlátozásokkal hajlandók békét kötni a német kormányval azon békefeltételek alapján, amelyek az elnök 1918. január 18-ikán a kongresszushoz intézett beszédében és a

következő beszédében lefektetett elveken alapulnak.

Utalnak arra, hogy a *tengerek szabadságáról* szokott módon felfogott fogalom különböző magyarázatokat enged meg, amelyek közül egyeseket nem ismerhetnek el. Ezért e tekintetben a békekonferenciához teljes szabadsággal ülhetnek le.

Ezenkívül az elnök az 1918. jan. 18-án a kongresszushoz intézett beszédében lefektetett elvekről kijelentette, hogy a *megszállt területeket nemcsak ki kell üríteni, de helyre kell állítani.*

A szövetséges kormányoknak az a nézete, hogy e feltételek értelme felől nem lehet semmi kétség s értik alatta azt, hogy Németország szárazföldi, vízi és a levegőből való támadásai alkalmával a szövetségesek polgárai lakosságának és ezek birtokában okozott károkért *kárpótlást kell, hogy nyújtson.*

Az elnök megbízott engem annak közlésével, hogy ezen emlékiratnak utolsó részében foglaltakkal teljes mértékben egyetért.

Egyben megbízta az elnök azzal, hogy kérjem fel önt: közölje a német kormánnyal, hogy Foch tábornok az

Egyesült-Államok kormányától és a szövetséges kormányoktól felhatalmazást kapott arra, hogy fogadja a német kormánynak a szükséges meghatalmazásokkal ellátott megbízottait és hozzá tudomásukra a fegyverszünet feltételeit.

Budapest, nov. 6. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A fenti jegyzékre a Wolff ügynökség megjegyzi, hogy a hivatalos szöveg még nem érkezett meg Berlinbe.

A városi tisztviselők mozgalma.

Magyarország tisztviselő kara megmozdult. A mai népkormányhoz türethetetlen anyagi helyzetén való segítségért kiáltoz. Nem kívának mást, miut a kézi munkások! Fizetésemelést, hogy megtudjanak élni családosként. Nvárad város tisztviselői is követték a maguk sajnálatra méltó helyzetökben a bártakat, mert róluk is elfelejtkeztek noha a majdnem egy éves, 1917. december 29-én tartott rendkívüli közgyűlési határozat így szól: „A közgyűlés egyidejűleg kimondja és elhatározza a városi tisztviselők egész egyetemére kiterjedő fizetésrendezésének mielőbbi keresztülvitelét és utasítja a város tanácsát, hogy indokolt előterjesztés kapcsán megfelelő fedezetről leendő egyidejű gondoskodás mellett idevonatkozó javaslatát a *legrövidebb időn belül terjesse be.*” Minthogy a legrövidebb idő már majdnem egy éves és az idézett közgyűlési határozat máig sincs végrehajtva, a tisztviselők a Nagyvárad Nemzeti Tanácsba kiküldöttük útján a városi tanács elé e napokban a következő kívánalmakkal járultak:

1. Kérik törzsfizetésüknek progresszive lefelé 100—150—200 százalékos felemelését és pedig már 1919. január 1-től kezdődőleg.

2. Kívánják a második lakbérosztályba való soroztatást és ebben a lakbérosztályban megállapított lakbérnek 35 százalékos felemelését és a város minden alkalmazottjának legalább is minimális lakbérben való részesítését.

3. Kérelmezik a szolgálati pótlékról szóló szabályrendeletnek azonnali életbelépését.

4. Kérnek intézkedést a törvényhatósági bizottság által még az 1915. évben hozott, de eddig érthetetlenül végre nem hajtott 242—18525—915. Kgy. számú véghatározat szellemében az élelmicikkkel való ellátásuk ügyében; illetve kívánják a dr. Hoványi Géze és dr. Stocker József bizottsági tagok által még f. évi szeptember hóban beadott, de a mai napig sem tárgyalt indítvány sürgős tárgyalás alá vételét; hogy az élelmészeti ügyosztálynál családifőként nyilvántartott minden városi alkalmazott az élelmiszerjegyek szelvényeire járó és a közlelmészeti ügyosztály által forgalomba hozott élelmi és életszükségleti cikkeket a forgalmi árnál 25 százalékkal olcsóbban kaphassa, mert ezt manapság minden vállalat megadja a saját alkalmazottainak.

5. Végül a városi összes alkalmazottaknak tüzelőanyagokkal, fával, szénnel való ellátását is kérik, minthogy anyaghiány miatt a küszöbön álló tél nagy veszedelemmel fenyegeti őket is.

Debrecenben hasonló mozgalmat indítottak a városi tisztviselők. Tegnap érkezett meg a városhoz Debreczen polgármesteré-

nek átírata a városi tisztviselők fizetésrendezéséről, amelyben jelzi a tisztviselők mozgalmát s részletes információt kér arról, hogy Nagyvárad városa minő intézkedéseket tett az utóbbi két év alatt a tisztviselők fizetése tárgyában.

A Nemzeti Tanács közlései.

A Nemzeti Tanács határozata következtében a 34 es tüzerlaktanyában 70 lovat kölcsönöznek ki térítvény ellenében. A mezőgazdák, akiknek lóra van szüksége, jelentkezzenek a tüzerlaktanyában.

Vasuti kocsiknak sürgős közérdekeket szolgáló kirakásához 30 munkást és 10 pékmunkást keres a helybeli katonai élelmezési raktár. Napibér közös megállapodás szerint. Jelentkezés a várbán az élelmezési raktár legénységi alosztályánál. Dr. Scheer, az élelmezési raktár parancsnoka. A Nemzeti Tanács a maga részéről felhív minden munkást a jelentkezésre.

A Nemzeti Tanács újból felszólítja Nagyvárad hazafias polgárságát és munkásságát, hogy a polgárőrségbe való jelentkezés céljából a kitűzött helyeken sürgősen jelentkezni sziveskedjék.

Az olasz városrész Orsolya zárdában (Uri-utca), Ujváros s a Nilgesztelep, Hegy a városházán földszint 11 számú szobában, — Váralja a katonai élelmezési raktár épületében (Baross utca), Váradvelence a kisvárosházán (Kolozsvári u.) jelentkezni.

A város közbiztonságát csak úgy tudja a polgárőrség ellátni, ha a jelentkezések minél nagyobb számmal történnek. Az egyes utcák lakosságát külön megszervezi a parancsnokság. Azért minden utca lakossága sürgősen jelölje meg bizalmi emberét, aki az utca lakosságának névsorával az illető városrész őrségeinek parancsnokságánál a beosztás és kellő számú fegyverrel való ellátás céljából haladéktalanul jelentkezzen. Minden polgárőr esküt tenni köteles. A polgárőröket igazolvánnyal és karszalaggal látja el a parancsnokság.

A parancsnokság ezton is fölhívja a már beosztást nyert felesküdt polgárőröket, hogy a kitűzött időben a szolgálat átvétele céljából a parancsnokságnál pontosan megjelenjenek, mert aki köteleességét nem teljesíti, holnaptól kezdve a nyilvánosság előtt pellengére állítatik s a mellett szigorú büntetésben részesül.

A Nemzeti Tanács felhívja a Nagyvárad város területén működő tanintézetek tanítóit s tanárait, hogy a polgárőrség munkájában való részvétel céljából a városháza nagytermében ma, szerdán délután 6 órakor teljes számmal megjelenni sziveskedjék, hogy a további beosztásuk dolgában a parancsnokság azonnal intézkedhessék.

Felkértenek mindazok a polgárőrök, akik e hó 4-ig jelentkeztek s esküt tettek, hogy az új kerületi névjegyzék elkészítése céljából sürgősen újból megjelenni s az igazolványt átvenni sziveskedjenek. A régebbi jelentkezők közül ugyanis sokan nemzetőrökké lettek s ezért a lajstromok nem használhatók.

Friedländer Sándor huszárhadnagyot megbizta a Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága, hogy egyrészt a végrehajtó bizottság, másrészt a katonai ügyosztály a katonai szervek közötti együttműködést képviselje. Az eddig lefoglalt fegyverek, gépkocsik és löszerek arányos elosztása folyamatban van.

Az összes szakmunkások bizalmiférfiai és vezetőségi tagjai ma este 8 órakor a Munkás Otthonban összehívásos gyűlést tartanak. Pontos megjelenést kér a Munkás Tanács.

A megyei nemzetőrség közleményei.

Kérelem a lakossághoz.

A megyei nemzetőrség a mai napon a vármegye egyes helyiségeiben, így a beélt járásban is a megzavart rendet és nyugalmat teljesen helyreállította.

A megyei nemzetőrség erős repülőosztályokat szervezett, akik kézigránáttal, gépfegyverekkel és ágyukkal is fel vannak szerelve.

A megyei nemzetőrség kéri a közönséget, hogy automobilokat, különösen teherautókat bocsásson rendelkezésére.

A városi tisztviselők letették az esküt.

Tegnap reggel két ujonnan kinevezett tisztviselő jelent meg Rimler Károly polgármesternél, akik leaktették tenni az esküt új hivatásukra. Csetle János dr., a munkaközvetítő főnöke és Losonczy Gábor számellenőr Soós István jegyző asszisztálása mellett már az új lapunkban tegnap közölt esküt tettek le.

A tanácsülés után a polgármester és a tanács tagjai átmentek a közgyűlési terembe, amelyet már megtöltöttek a város tisztviselői, hivatalnokai, ideiglenes alkalmazottai, mintegy négyszázan s lelkesedéssel énekeltek a himnuszt.

Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a főispán kezeibe letette az esküt s felhatalmazást kapott arra, hogy azt az esküt a tisztviselőktől is vegye ki. Olyan aktus ez, amely nem fordult elő Magyarországon életében.

Jauernik József: Én fogadalmat akarok tenni.

— Jó. Ezt külön teszi.

Most hatalmas jelenet következett. Négy száz férfi és nő kemény, tagolt, határozott esküje az új Magyarországra.

— Isten engem úgy segítjen, harsant fel a boltozatos tereben s előlépett Jauernik József irnok, aki külön fogadalmat tett. Azután aláírták mind az írásba tett esküszöveget.

Katz Béla dr. szólt a tisztviselőkhöz. A halottak milliói a fronton maradtak, a rokkantak, sebesültek hazatérnek, de itt vagyunk mi rettenetes kínok között, akik megmaradtunk. Vagy az ellenség tipor reánk vagy a mi szerencsétlen saját katonáink tesznek tönkre minket, mert nem tudják magukat fegyverezni. Itt az idő, amikor nem szabad pihenni, hanem tenni kell, a 8 órai munkaidőt se azért hozta be a Nemzeti Tanács,

hogy pihenjünk, hanem hogy dolgozzunk, álljunk a nemzeti őrseregbe. *Meg kell menteni a készleteket.* Aki most összejátszik az uzsorásokkal, aki korrumpál, aki rejteget és drágít, aki elrejt s mindehhez segédkezet nyújt, azt el kell pusztítani. (Helyeslés.)

Hatmillió választó Magyarországon.

A népkormány választójogi javaslata.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Rácz Gyula igazságügyminiszteri tanácsos már elkészítette az új választójogi javaslatot. A javaslat 24 szakaszból áll és az általános, titkos, egyenlő községenként, gyakorlandó választójog alapelvein épül fel. A tervezet szerint választójoga lesz, minden 24 éves férfinak, aki hat hónap óta egy helyen lakik, hat év óta magyar állampolgár és büntetlen előéletű. Választójoga lesz minden 24 évet betöltött nőnek, ha írni, olvasni tud. A katonák közül szavazati joga lesz a 24 életéven alul is azoknak, akik arany, ezüst, bronz, vagy sebesülési vitézségi érmet kaptak.

A javaslat a kizárási okokat átveszi a Wekerle féle törvényből. Wekerle törvénye értelmében az országban kétmillió választó lett volna, ezen javaslat pedig hatmillió választót kreál. A javaslat a képviselőház első ülésén kerül tárgyalás alá.

HIREK

Forradalom a Tiszántúlnál

cimmal az Uj Nagyvárad tegnapi számában közlemény jelent meg, amelynek egyes részei — bizonyára téves információ következtében — nem fedik a valóságot.

Tény az, hogy dr. Krüger Aladár és dr. Papp Károly saját elhatározásukból visszaléptek a lap vezetésétől, Hill László felelős szerkesztő megbízatása ellenben a „Tiszántúli”, illetve a Szent László nyomda részvénytársaság igazgatóságának kezében történt.

Miután Hill László és az igazgatóság között a megállapodás létrejött — történt a szerkesztőváltás bejelentése a Nemzeti Tanácsnak, illetve a sajtóbizottságnak, a mit mind a két helyen tudomásul vettek. Sem a Nemzeti Tanács, sem pedig a sajtóbizottság nem befolyásolta a szerkesztőségünkben történt változást.

Ami pedig a szekularizációt illeti, nagyon természetes, hogy akkor, a mikor a háború rokkantjainak támogatásáról, megjutalmazásáról van szó, nem szabad visszaradni a legmesszebbmenő áldozatoktól sem, azonban a szekularizációnak nem szabad az egyház és a vallási élet üldözését jelentenie. Ez minden tisztán gondolkozó ember álláspontja.

A Tiszántúl továbbra is küzd a demokratikus haladásért, természetesen a kereszténység védelmének szellemében.

* **November 18-ig zárva maradnak az iskolák.** Nagyváradi város járványbizottsága tegnap délután ülést tartott Rimler Károly polgármester elnöke alatt. Dr. Mayer László v. főorvos bejelentette, hogy a spanyol-nátha járvány csökkenőben van; az utolsó hat nap alatt 200 új megbetegedés fordult elő a városban. Indítványozta, hogy úgy a járvány, mint a zavaros viszonyok miatt, az iskolákat november 18-ig tartsák bezárva. A járványbizottság a főorvos előterjesztését tudomásul vette s az iskolák további bezárását november 18-ig elrendelte.

* Az Urak Mária Kongregációja ma este a szokott helyen és időben tartja összejövetelét. Az előadást dr. Szabó Vendel theol. tanár tartja. (A bölcséleti eszmék kihatásai az életre.) Előzően fél 6 órakor tanácsülés.

* **A Szociális Missziótársulat Leányklubja** ma délután fél 3 órakor tartja munkadélutánját az Oltáregylet helyiségében a pártfogói kurzusra való tekintettel. Kérjük a tagokat, hogy a kedves célra való tekintettel minél számosabban jelenjenek meg.

* **A polgárőrség szervezése.** A Nemzeti Tanács megbízásából a polgárőrség parancsnoksága felszólítja mindazokat, kiknél katonai fegyverek vannak, a parancsnokság engedélye nélkül, hogy azokat haladéktalanul szolgáltatassák be a városházán földszint 11. szám alatt lévő helyiségbe. Aki ily katonai fegyvert jogtalanul magánál tartja, azok a legszigorúbb büntetésben részesülnek. A polgárőrség parancsnokságának tudomására jutott, hogy egyes városrészekben külön szervezetek óhajtanak létesülni, melyek a Nemzeti Tanács által szervezett fegyveres polgárőrségtől függetlenül teljesítenének szolgálatot. A Nemzeti Tanács figyelmezteti az ily szervezeteket, csoportokat, hogy fegyveres szolgálatot csupán a hirdetményben közzölt parancsnokság vezetése alatt álló őrség teljesíthet, melynek tagjaitól a holnapi nap től ellenőrzés és az illetéktelen elemek távoltartása céljából a kiadott jelszó ismeretét fogják megkövetelni. Aki azt nem tudja az őrség lefegyverzi.

* **A keresztény szocialista párt vezetősége** felkéri az intéző bizottság tagjait és a csoport biztosokat, hogy pénteken este fél hat órára a Katolikus Népszövetség helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

* **Uj vezetők.** Ujvidékről jelentik, hogy a bánáti köztársaság kormánybiztosa egy ujvidéki szerkesztő: Mayer József dr lett. — Nagyváradi város népbiztosául Grósz Menyhért drt jelölik, míg Biharvármegye népbiztosa Jancsó Károly lesz, aki mint megyei aljegyző csatlakozott a szociáldemokrata párthoz, majd Budapesten mint a légszergyári munkások szervezetének titkára a nevezetes sztrájkjai tette ismertté nevét a szakszervezeti mozgalomban. Most a székesfőváros szociálpolitikai ügyosztályánál titkár. Biharvármegye főispánja, Malatinszky Lajos már költözködik is, a Káptalan soron vett lakást Brém Lőrinc kanonok épületében.

Prágából cseh katonák indultak „Tótországba.”

Meg akarják szállani a tót városokat.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Az Achtuhrblatt jelenti Prágából: Tegnap este Szobat cseh vezér vezetése alatt több száz cseh katona indult el „Tótországba”, hogy segítséget vigyen a tótoknak s hogy a magyar „zöld káder” garázdálkodásait megakadályozza. Főtörökvése azonban az, hogy több magyarországi tót város megszállásával a magyar kormányt befejezett ténnyek elé állítsa.

Ausztria az antanttól tengerentuli élelmiszerek szállítására kért engedélyt.

Budapest, november 6. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A külügyminisztérium nyomban a fegyverszünet megkötése után lépéseket tett az antant hatalmaknak és az Egyesült Államoknál, hogy Ausztria rászorult népei elsősorban Bécs városa tengerentuli élelmiszereket kapjanak. A szállítás azon hajókon történne, amelyek Spanyolországban és másutt vannak internálva s különösen Argentína, Kanada és India élelmiszer feleslegei jöhetnek szóba. Az élelmiszereket, főleg gabonát, fagyasztott húst és zsiranyagokat a hajók Triesztbe szállítanák, honnan vasuton továbbítanák őket. Azt hiszik, hogy e kérelem sem az Egyesült-Államok, sem az európai antant államok kormányainál nem ütközik akadályokba.

* A Kath. Kör 635 tagja csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz és dr. Némethy Gyula tb. kanonok, theol. tanár és dr. Imrik Gusztáv ügyvéd választmányi tagokat küldte ki, hogy a Katolikus Kört képviselje a Nemzeti Tanácsban.

* **Vége a pótadagoknak.** A Nemzeti Tanács kimondotta, hogy pótadagot nem kaphat senki, csak az, aki orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy beteg, vagy rokkant, vagy nehéz testi munkát végez. Ennek dacára az ajánlott leveleket nyakrafőre küldik Lukács Ödön címére. Ez nem szünetel, tegnap is pár tucat érkezett. A főjegyző arra kéri a szorgalmas levélírókat, hogy ne lárdjanak, mert pótadagot nem ad ki.

* **A Réti polgárőrség** ma este 7 órakor a Széles utcai községi iskolában megalkult és holnap este 7 órakor ugyanott fölesküszik. A szervezők felhívják a Rét összes polgárait, beleértve a Lukács György-utca, Schlauch tér, Szaniszló-utca, Uri-utca, Páris utca lakóit is, hogy ez alkalommal teljes számban jelentkezzenek.

* **A munka áldozata.** Halász Sándor százados, a megyei védelem szervezője tegnap rosszul lett hivatalában, ahol napok óta szünetlenül dolgozott. Magához térítették s lakására szállították. Állapota súlyos, mert hetek óta nem pihent.

* **Jogtudorrá avatás.** Kovács Oszkár jogszigorú Kolozsváron a III. jogi szigorlatot letette és szombaton, nov. 9 én avatják jogtudorrá.

* **Biharban minden csendes.** Tenkéről tegnap érkezett meg Karácsony Jenő hadnagy, aki elmondotta, hogy vidéki vásári csöcselék kihágásokat követett el, de megfékezték. Két halott és sok sebesült maradt a helyszínen. Most nyugodt a falu. A baj oka, hogy a hazatérő katonák ingerültek, rosszul magyarázzák a szocializmus tanait s egyenesen a raktárakat megrohanják. Az odaérkező tisztek okos beszéddel sokat javítottak a helyzeten. Feketebátorban a Zellei, és Feketegyőrösön a Nadányi uradalmat, Bihar-diószegen Zichy Tivadár gróftól vittek el nagyobb mennyiségű búzát, de a csendőrség visszavittette.

* **A Népszövetségi Hangya szövetkezet** igazgatója felkéri a részjegyzőket, hogy a részjegyzéik után esedékes összeget fizessék be, mert csak így állíthatják ki részükre a vásárlási könyveket.

* **Hadapródiskolai növendékek** teremtek rendet a pályaudvaron. Az éjjel már Kolozsvárról jelezték azt a katonavonatot, melynek garázda, többnyire ittas katonautasai a vasútvonal hosszában mindenütt lövöldöztek. Több állomás segítségkérését hozta a telefon. Nagyváradra ez a vonat a hajnalban jött meg. A vonat utasait itt Farkas hadnagy, a hadapródok egyik tisztje felszólította, hogy adják át fegyvereiket s mert ezt káromkodva a részeg huszárok megtagadták, először a levegőbe lőttek, majd pedig mikor a katonák itt is lövöldözni kezdtek, a kadettek kénytelenek voltak fegyverükhöz nyulni. 13 katona megsbesült, mikorra a rend helyreállt és a lefegyverzés sikerült. Egy fiatal hadapród is megsebesült, de sérülése nem súlyos. A város háláját és köszönetét érdemlik meg a hős ifjak.

* **Balla Aladár zágrábi követünk.** Budapestről jelentik: A népkormány értesítette a horvát Nemzeti Tanácsot, hogy Balla Aladár képviselőt követté nevezte ki Zágrábba.

* **Önkéntes tüzoltók** jelentkezzenek. A mai rendkívüli viszonyok között a város tüzvédelmének biztosítása céljából a tüzoltótestületet újjászervezni kívánom. Felkérem ennél fogva mindazokat, kik magukat a tüzoltói szolgálatra képesnek érzik, hogy az önkéntes tüzoltó egyesületbe való belépés céljából a tüzoltó őrtanyán jelentkezzenek. A jelentkezéseket felveszi Ungerleider Mór önkéntes tüzoltó alparancsnok, akadályoztatása esetén Patócs Mihály vagy Nagy Károly tb. tüzoltó szakasparancsnokok. Remélem, hogy ma, amidőn minden igaz magyarnak legfőbb kötelessége a személy- és vagyónbiztonság megóvása céljából a hatóság segítségére sietni, felhívásom nem lesz eredménytelen és számosan fognak a humanizmus és a becsület zászlaja alá tömörülni. Nagyváradi, 1918 november 2. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

* **A Szabadegyetem** tegnapi előadásai igen sok érdekes tanulsággal szolgáltak a megjelent szépszámú közönségnek. Az első előadás a magyar és ozmán-török rokonságról szólt. Dr. Karácsonyi János püspök, a magyar tud. akadémia r. tagja az ő hatalmas, átfogó tudásával vezette be hallgatóságát azokba a vonatkozásokba, amelyek a történelem folyamán a török és a magyar nemzet között fennállottak és mutatott rá arra a tudományos irányzatra, amely az utolsó évtizedben a török és a magyar között tudományos, ipari és kereskedelmi tekintetben közeledést iparkodik létrehozni. — A második előadást dr. *Hoványi Gyula* egyetemi m. tanár, jogakadémiai r. tanár tartotta. Fordulatos előadásban tekintette át Anglia világhatalmi törekvéseit, amelyeknek céltudatos keresztülvitele a 300 000 négyzetkilométer területű országot 30 millió klm. terület urává tette s amelyek során a 45 millió angol 426 milliónyi embert hajtott uralma alá.

* **A vasutakon beszüntetik a személyforgalmat.** A Nap értesülése szerint a pályaudvarok és vonatok túlzott sűrűsége, másrészt a hadifoglyok elszállítására, valamint a katonák hazaszállítása érdekében előreláthatólag a legközelebbi idő alatt az összes vasutvonalakon be fogják szüntetni a személyforgalmat.

* **A Katholikus Legényegylet** igazgatósága ezúton kéri tagjait, hogy vasárnap délután 4 órakor okvetlen minél nagyobb számban jelenjenek meg az egyesület helyiségében, igen fontos ügyek megtárgyalására.

* **Cseh-szlovák képviselője** Budapesten. Budapestre jelentik: Stodola Kornél a cseh-szlovák nemzeti tanács képviselője Budapestre érkezett.

* **Anyagot adnak a hazatérő rokkant cipészeknek.** Felhívom a városban levő, de eddig még anyagot nem kapott rokkant cipészeket és azokat, akik most tértek haza a barcterről és iparigazolványuk alapján iparukat folytatni óhajtják, hogy anyagátvétel végett 1918. évi november 8-án, pénteken reggel 9 órakor a Kossuth Lajos utca 18. szám alatt levő közös bóraktárban jelentkezzenek. Az ezután még fennmaradó anyagátvétel végett az arra jogosultak — míg a készlet tart — minden kedden és pénteken délelőtt 10—12 óra és délután 2—4 óra a város bóraktáránál (Teleky utca 3.) jelentkezhetnek. Nagyvárad, 1918. november 6-án. — *Lukács Ödön*, polgármesterhelyettes.

* **A címek eltörlése.** Arra a hírre, hogy az összes címeket eltörlik, a Kányavár tegnap megfosztotta Juricskay Barnabás tanácsost mindkét eddig viselt címétől. Az egyik volt Cefre gróf azért, mert pálinkát főz a városnak, a másik: Maligán gróf, a szeszmérő nevével (Maligán). — Mindkét címét elvették tőle.

* **Nem kell jegy a cipők javításához.** Tudatom a város közönségével, hogy a cipészek kisebb javító munkálatokra, mint a milyen a lábbelik sarkalása és foltozása a mai naptól kezdve nem esik többé utalványkényszer alá és így ezek a javítások jegy nélkül eszközölhetők. A cipészek azonban tartoznak a javításoknál is, a maximális árakat betartani. A város hatósági műhelyében, a jegykényszer a javítási munkálatokra továbbra is fennmarad. Nagyvárad, 1918. november 6-án. *Lukács Ödön*, polgármesterhelyettes.

* **Be kell jelenteni a horvát tisztek** volt lakásait. Miután a cs. és kir. 70. ik gyezred pótzászlóalja Nagyváradról Horvátországba távozott, ugyszintén a háború folyamán Nagyváradra menekült Osztrák állampolgárok a rendőrkapitányi hivatalnál bejelentették, hogy Nagyváradról Lengyelországba fognak hazaköltözni, így az általuk elfoglalva tartott lakások részben már megüresedtek, részben pedig meg fognak üresedni: ennélfogva a m. kir. miniszterium 4180—1917 M. E. sz. rendeletének 38. §-a alapján felhívom a háztulajdonosokat, illetve a bérbeadókat, hogy az említett lakások, butorozott szobák megüresedését a Lakáshivatalnál (Rendőrkapitányság II. em. 18. sz.) 24 óra alatt haladéktalanul jelentésük be, mert ellenkező esetben a rendelet 41. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják büntettetni. Nagyvárad, 1918. november 4. Dr. *Dajka Endre* r. kapitány, lakáshivatali elnök.

* **Konyak kapható** Tudatom a város közönségével, hogy a forgalomban levő kolesjegyi felmutatása ellenében a városi fűszerüzletben 1918. november 1-től november hóra családonként egy üveg 40 százalékos Medicinal cognacot 40 koronás árral fognak kiszolgáltatni. Nagyvárad, 1918. október hó 30-án. — *Lukács Ödön*, polgármesterhelyettes.

* **Hadisegélyt kapnak a visszaérkezettek is.** A magyar hadügyminiszterium 706986—1918. 24. sz. rendeletével úgy intézkedett, hogy a hadbavonultak hozzátartozóinak hadisegélye a fennálló rendelkezésektől eltérőleg a f. évi november és december hónapokra teljes összegében még akkor is kifizetessék, ha a hadbavonult állandó tartózkodási helyére visszatér.

* **A katonai szolgálatból hazatért joghallgatók beiratkozása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur megengedte, hogy a katonai szolgálatból visszatért hallgatók november hó 14-ig utólagosan beiratkozhatnak. Dr. *Buday Gyula* dékán.

* **Adókvintési lajstromok közszemlén.** Nagyvárad város adóhivatala részéről ezennel értesitem az adózókat, miszerint az I. kerület olasz városrészre vonatkozó 1918. évi III. oszt. ker. adó kvintési lajstromát a városi adóhivatal 23. sz. szobájában folyó évi november hó 6-tól november hó 15-ig bezárólag közszemlére ki van téve, azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s esetleges felszólamlását további 15 nap alatt a kir. Pénzügyigazgatóságnál írásban beadhatja. Nagyvárad, 1918. október 30. *Juricskay Barna* st. pénz- és adóügyi tanácsos.

* **Fosztogató nemzetőr.** Nagy Sándor felesküdött nemzetőrnek az volt a parancsa, hogy a Városi Vasut vagyontjait őrizze. — Tegnap éjjel Nagy Sándor — akit különben a rendőrség büntügyi osztálya jól ismer — feltörte és ki akarta fosztani a gondjaira bízott kocskat, de *Friedmann Sándor* vezetésével éppen arra ment egy polgári járőr és elfogta. Bekísítették a rendőrségre, ahol lecsukták.

* **Építőiparosok gyűlése.** Felkérem az ipartestület köteleikébe tartozó összes építő szakmába vágó iparosokat, így a kőmives, ács, asztalos, lakatos, bádgos, festő, mázó, cserepező, betonozó stb. iparosokat, hogy folyó hó 10-én, azaz vasárnap délelőtt az ipartestület helyiségében délelőtt 10 órakor megtartandó gyűlésen minél teljesebb számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: *Czeplédy Jeremiás* elnök.

Legujabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

IRODALOM

Bródy Sándor a szenvedélyről a Vigaszínház legközelebbi Arcübeasew premierjéről ír a Színházi Élet legujabb számában. — Ezenkívül Szép Ernő „Egy kenyeres kosárteli bankóval” és Szász Zoltán „Jászai Mari könyve” címen irtak meglepő cikkeket. Az igazán érdekes számból kiemeljük Bus Fekete László riportját a debreczeni színház királyi vendégeiről és a megható nekrológot a fiatalon elhunyt Bánky Judittról. — Vers *Somlyó Zoltán* tollából és érdekes interjúk *Márkus Emmával* a parlamentről, *Paulay Erzsivel* Tillával és *Kosáry Emmyvel* a Rinaldoról találhatók a számban, amely közli a „Békehymnus” pályázat eredményét. — A rendes rovatok élükön *Intim Pistával* teszik felejthetlenné a számot, amely egy fejezetet közöl *G. Kertész Ella* könyvéből a *Híres Színésznőkből*. Egyes szám ára K 1.20. Előfizetési ár egy negyed évre K 12.50. Kiadóhivatal Erzsébet körút 29.

A „Vasárnapi Ujság” október 27-iki száma közli az országgyűlés üléstermékét a nemzet sorsdöntő napjaiban, több ujszerűen érdekes képet a háború mai folyásáról, *Flotov „Stradella”* operájának budapesti előadásáról stb. Tzépírodalmi olvasmányok: *Havas Gyula* regénye, *Szini Gyula* novellája, *Rédey Tivadar* verse, *Nemo* tárcája; *Chesterton* kalandos elbeszélése is ebben a számban kezdődik. Egyéb közlemények: *Matzger* tábornoknak, a nyugati harctéren levő csapataink parancsnokának arcképe s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.)

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: II. József császár.
Péntek: Arany ember.
Szombat délután: Ifjusági előadás Tar-tuffe.
Szombat este: II. József császár.
Vasárnap délután: Vasgyáros.
Vasárnap este: Tatárjárás.

Hét órakor kezdődnek az előadások. A színház igazgatósága a közönség kényelmére való tekintettel elhatározta, hogy az előadásokat ezentúl esti hét órakor kezdi.

Műsorváltás *Horváth Nusi* betegsége miatt. *Horváth Nusi* megbetegedése miatt ma este a *Nebántsvirág* helyett a II.

Józsefet játsszák. Szomorj Dezső Habsburg-trilógiájának csúcsa második József megrendítő történelmi és emberi tragikumának a brazolása. Tóth Elek II. Józsefe ennek a kiváltságos színésznek ragyogó fejlődési etapje, Lichtenstein Eleonórát Hevessy Mária játssza a legerősebb képességeit latba vetve Tóthné, Bihari, Váradi Lajos, Harsányi egészítik ki az együtttest.

Aranyember. A hatalmas fejlődésnek indult magyar színművészet őse, az Aranyember maig egy legkedveltebb műsordarab a magyar színpadon, Felújítása beleilleszkedik a mai időkbe romantikus zamatával és komoly szépségeivel. Polgár Mariska, Hevessy Mária, Tóthné, Tóth Elek és Váradi játsszák a főszerepeket.

MOZI.

Regény a vadonban, ez a klasszikus filmlátványosság lesz ma még az Apollóban műsoron. Aki nem látta még, az sokat mulaszt, ha meg nem tekinti ezt a pompás újdonságot.

Fényes új műsor premierje lesz ma a Vigadó mozgóban és az Urániában. — A Suhancok című nagyszabású izgalmas dráma kerül színpadra elsőrendű program keretében.

Nyíltér

Haltenberger

festő- és vegytisztító gyára teljes üzemben, vállal minden szakmába vágó munkát.

Gyors kivitel. Pontos munka. Mérsékelt árak!

A cég az átvett darabokért felelősséget vállal !!

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Lóértékesítő állomásparancsnokság Nagyvárad 5.

Lóeladási hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a katonai lovak legközelebbi árverései 1918. évi november hó 11., 12., 13. és 14-én fognak Nagyváradon az Aradi uti honvéd huszárlaktanya előtt megtartatni. Az árverés minden nap 8 órakor kezdődik. A lóvásárláshoz a szokásos főszojgsbírói igazolvány ezen árverésekre nem szükséges. A lovak kötőfék nélkül adatkak át.

Kérem a községi előljáróságokat sziveskedjenek községeikben a fentebb hirdett lóárveréseken kívül közhirre tétetni azt is, hogy a most és a későbbi időpontokban árverésre kerülő lovak ápolására és gondozására polgári egyének, napszamosok hosszabb idő tartalomra felvételeknek 15 korona napszámber mellett. Akik ezen munkára vállalkoznak jelentkezzenek bármely napon a honvéd huszárlaktanyában, ahol is azonnal felvétetni fognak.

Ortutay főhadnagy a lóértékesítő állomás parancsnoka.

URÁNIA mozgó-színház

MA
Suhancok.

Este 7 órai kezdettel.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra 15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-Várad.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, haitúk, hajszattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilete szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J. javítások eszközöltetnek.

VISZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. FLEŠCH-féle törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-félét kérjünk. Próbategely 4 K, nagy tegely 6 K, családi adag 15 korona.

Nagyvárad és vidéke részére főraktár: „CSILLAG“-gyógyszertár Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.) Nagyváradon.

APOLLÓ mozgó-színház

MA
Szenzációs új műsor

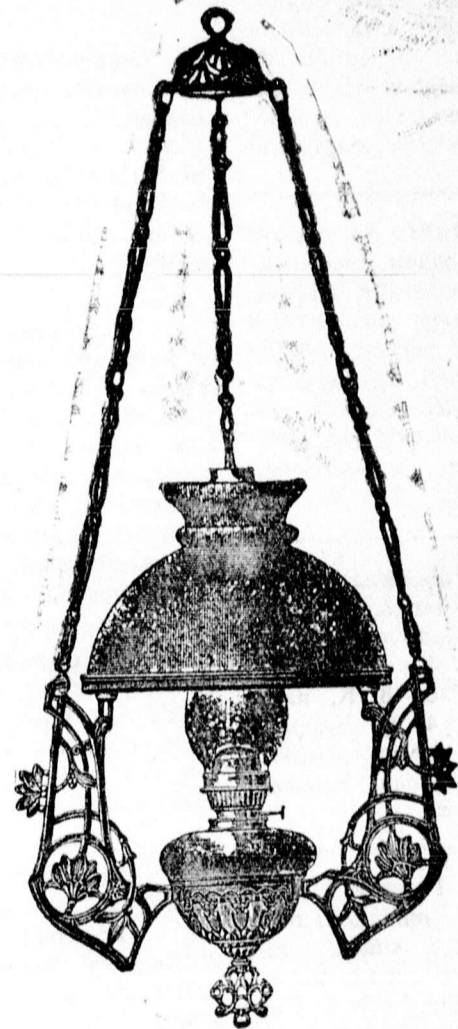
Előadások kezdete hétköznap 5, szombat, vasár- és ünnepnap délután 3 órakor.

VIGADÓ mozgó-színház

MA
Suhancok.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Teáskészlet színes tálcával 40—
- Kávékészlet 40—
- Feketekávé készlet színes tálcával 40—
- Mosdókészlet finom majolika sz. felsz. 80—
- Főző lábasok tűzálló 6—
- Főző fazék tűzálló 5, 6, 7, 8, 9, 10—
- Befőtteskészlet finom aranyozással felsz. 40—
- Függőlámpa csigás felszerelve 60—
- Falitükör színes aranyozással 40—
- Ebédlikészlet sz. aranyozással 6 szem. 300—
- Ebédlikészlet színes finom minátval 100 részes, teáskészlettel együtt 500—

Diszműárak, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműárak, terakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst árak legnagyobb választékban.

Képkerepezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13. Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Elveszett
576132 számú 3000 koronás Klementis Gyula névre kiállított életbiztosítási kötvény. A beszületes megtaláló adja be a kiadóhivataltba.

Likör
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essenciák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruháért, mert a kiállóan bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a varosháza mellett.

Poloskairtó
Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák ir-tására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tavaszi
szepők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra át-mosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-E.

Bérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korema, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r. t. nagyváradnál cégnél nyerhető

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték
feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. Kipróbált finomabb minőség 70 fillér. Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalékos engedmény. Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztük, hár-snyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáru-házában.

Spanyolnátha
járványoknál betegszo-bákban lenyó (borovicska) szobaillat ki-tűnő dezinficiáló perme-tező szer kapható Farkas István Apolló drogeri-ájában.

Pemete
és hársfamézcukorka el-hárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, ki-váló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Né-meth Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a vá-rosháza mellett.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegy-szerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtó
három nap alatt elmu-laszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemöb-csöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szörmeujdonságok, sző-nyeg és fehérneműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Jogi könyvek
gyűjteményes kiadások, Corpus Juris Hungarici 1900-ig bőrkötésben stb. eladók. Cim a kiadóban.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára elő-készít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Uj kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gép-írás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-vésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átala-kitásokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt el-készítetnek.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és víz-vezetékszerelő, bronz-műves, bádogos, laka-tos, műszerész és gal-vanizáló. Irógép-, ke-rékpár-, grammofo-n-javító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk. A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Hely-beli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldöncdíj ellenében kivánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelent-kezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beret-vás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamates 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamo-rodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Tran-silvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Külön-féle francia likörök, Gyomorerősítők, li-terenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mi-előtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!